

Sygn. akt: III AUa 997/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski (spr.)

del. SSO Sylwestra Przybysz

Protokolant: stażysta Paulina Działońska

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2013 r. w Łodzi

sprawy **J. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

z dnia 25 kwietnia 2012 r., sygn. akt: VIII U 699/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 997/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2012 roku Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie J. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 10 lutego 2012 roku, którą to decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, z uwagi na brak udowodnienia 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Powyższe orzeczenie zapadło na gruncie następujących ustaleń faktycznych:

J. R. urodził się w dniu (...), posiada średnie wykształcenie z zawodu jest technikiem mechanikiem .

Decyzją z dnia 20.11.2001r. (...) Urząd Wojewódzki uchylił decyzję Prezydenta Miasta Ł. z dnia 21.09.2001r. orzekającej o odmowie przyznania wnioskodawcy prawa do zasiłku przedemerytalnego i przyznał wnioskodawcy prawo do zasiłku przedemerytalnego od dnia 26.09.2001 r.; w uzasadnieniu decyzji (...) wskazał, że wnioskodawca udokumentował stosownym świadectwem pracy łączyny staż pracy wynoszący 29 lat 3 miesiące 4 dni, w tym 23 lata 1 miesiąc 6 dni zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W dniu 3.11.2011 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę, załączając świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w (...) Fabryce (...) w Ł. w okresie 20.08.1970-31.12.1979r. z dnia 10.03.2000r., wystawione przez Archiwum Zakładowe.

W okresie 20.08.1970r. do 31.12.1979r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Fabryce (...) w Ł. jako ślusarz i ślusarz-monter w pełnym wymiarze czasu pracy.

Po ukończeniu szkoły średniej w dniu 21.08.1970r. wnioskodawca zawarł umowę o wstępny staż pracy i w okresie od 20.08.1970-20.08.1971 r. pracował w dziale montażu jako stażysta - w ramach stażu przygotowując się do wykonywania pracy na stanowisku ślusarza, po pomyślnym zdaniu egzaminu, zgodnie z zawartą w dniu 18.08.1970r. umową przedwstępną, mocą której zakład pracy zobowiązał się do zatrudnienia wnioskodawcy w celu odbycia wstępnego stażu, na stanowisku ślusarz-monter Wydziału Montażu. Wnioskodawca zajmował się montażem maszyn do działów przygotowawczych zakładów bawełnianych, wełnianych, włókien sztucznych - maszyn takich jak : snowadła, skręcarki, przewijarki W ramach tych prac montażowych wykonywał czynności ślusarskie : gwintowanie , wiercenie, składanie skrzynek napędowych i przekładniowych. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy - jednakże, przeciętnie do połowy miesiąca - wnioskodawca, podobnie jak inni pracownicy działu montażu np. świadkowie: Z. D., E. K. , oczekując na przygotowanie części składowych do montażu maszyny, na polecenie przełożonych był - przenoszony do prac wykonywanych w innych działach (...) np. do galwanizerni, odlewni, wykonywał inne prace, np. przy wierceniu żeliwa, na polach obróbczych, skrobał łoża do tokarek.

Gdy części składowe maszyn zostały dostarczone do działu montażu, wnioskodawca wykonywał montaż części. Przed wysłaniem maszyn do klienta , następował ich demontaż - dla celów transportowych . Demontaże także wykonywał wnioskodawca. Wnioskodawca zawoził maszynę - zdemontowaną dla klientów – odbiorców maszyn. Po przyjeździe do zakładu pracy - klienta, odbiorcy maszyn , wnioskodawca zajmował się finalnym montażem maszyn . Ten montaż odbywał się na salach produkcyjnych , w oddziałach będących w ruchu, z dużym zapyleniem powietrza. Wnioskodawca nie zajmował się serwisem, naprawą, konserwacją, remontami - maszyn i urządzeń. Zajmował się montażem nowych maszyn, ale nie w sposób stały na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione wykazie.

W wydziale montażu zatrudnionych było ok. 100 osób . W dziale montażu nie było zapylenia; zapylenie występowało w halach produkcyjnych, w zakładach produkcyjnych na których następował finalny montaż części maszyn.

Wnioskodawca, na dzień 1.01.1999r. - posiada udokumentowane 28 lat 3 miesiące okresów składkowych i nieskładkowych .

Decyzją z dnia 10 lutego 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. R. prawa do emerytury, z uwagi na brak udowodnienia 15 lat pracy w szczególnych warunkach. ZUS uznał za udowodnione okresy pracy w szczególnych warunkach: 2.01.1985-31.03.1985r., 1.04.1985-31.12.1990r., 1.01.1991-11.02.1991 r., 4.11.1992-30.06.1994r., 1.07.1994-31.05.1996r

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dokumentach zawartych w aktach sprawy, aktach rentowych, oraz zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków E. K., który pracował w P.-M. w latach 1968 - 1980 jako ślusarz monter na wydziale montażu razem z wnioskodawcą oraz świadka Z. D., który pracował od czerwca 1967 do 1.09.1984 r. jako technolog oraz zeznaniach wnioskodawcy.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków i wnioskodawcy, w zakresie stwierdzającym, iż w Zakładach (...), wnioskodawca nie zajmował się serwisem, naprawą, konserwacją, remontami - maszyn i urządzeń. Zajmował się montażem nowych maszyn, ale nie w sposób stały na oddziałach będących w ruchu . Zeznania świadków zgodne są z zeznaniami wnioskodawcy z których wynika, że do 15 każdego miesiąca - wnioskodawca, podobnie jak inni pracownicy działu montażu np świadkowie: Z. D., E. K. , oczekując na przygotowanie części składowych do montażu maszyny był, na polecenie przełożonych - przenoszony do

prac wykonywanych w innych działach (...) np. do galwanizerni, odlewni, wykonywał inne prace, np. przy wierceniu zeliwa, na polach obróbczych, skrobał łoża do tokarek. Do połowy miesiąca nie było przygotowanych maszyn do montażu, nie było przygotowanych części do maszyn - jako składników montowanych maszyn.

Nawet, jeśli taka praktyka nie występowała dokładnie w każdym miesiącu do dnia 15-go każdego miesiąca [jak zeznali świadkowie i wnioskodawca], to występowała często, a zatem nieuprawnione byłoby twierdzenie, że wnioskodawca stale zajmował się pracami montażowymi na oddziałach będących w ruchu.

Świadkowie i wnioskodawca- jednoznacznie zeznali, że praca w wydziale montażu, nie była pracą na oddziale będącym w ruchu. Oddział Montażu był oddziałem pracy stabilnej, montażowej. Prace na oddziałach będących w ruchu odbywały się w zakładach, w którym następował montaż finalny maszyn i prace te wykonywał także wnioskodawca, z tym, że montaż- wykonywany był w hali produkcyjnej - zakładów - wełnianych, bawełnianych, produkcji włókien sztucznych itp., w których występowało zapylenie z uwagi na przedmiot produkcji, jednakże czynności te nie wypełniały pełnego czasu pracy wnioskodawcy, nie były wykonywane stale w wymiarze miesiąca lub roku pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uznał odwołanie za nieuzasadnione.

W ocenie Sądu pierwszej instancji zebrany w sprawie materiał dowodowy nie upoważnia do stwierdzenia, że wnioskodawca udowodnił wymagany 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu na gruncie dokonanych ustaleń, brak jest podstaw do uznania, że wnioskodawca wykonywał prace polegające na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 25, stanowiącego załącznik do cyt. Rozporządzenia.

Powyższe orzeczenie zaskarżył apelacją wnioskodawca, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

a. art. 233 § 1 kpc poprzez:

- sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że ubezpieczony wykonując pracę w (...) Fabryce (...) nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych

- dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem istotnej części materiału dowodowego tj. decyzji (...) Urzędu Wojewódzkiego, który uznał ubezpieczonemu ponad 23 lata pracy w warunkach szczególnych.,

- przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności faktycznych

b. art. 328 § 2 poprzez:

- niewskazanie przyczyn, dla których sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej wskazanym przez wnioskodawcę dowodom w sprawie, a w szczególności Decyzji (...) Urzędu Wojewódzkiego w Ł. z dnia 20.11.2001 r.

2. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 5 kc przez jego niezastosowanie do ustalonego w sprawie stanu faktycznego i w konsekwencji przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki do uznania, iż ubezpieczony pracował w (...) Fabryce (...) w warunkach szczególnych

- art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnoszącego się do osób urodzonych przed 1949 rokiem, przez jego zastosowanie do oceny stanu faktycznego, zamiast przepisu art. 184 w zw. z art. 32, który odnosi się do osób urodzonych po 1949 roku i w konsekwencji przyjęcie, iż ubezpieczony nie nabył prawa do emerytury.

Wskazując na powyższe zarzuty ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i przyznanie prawa do emerytury ubezpieczonemu oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania pozostawiając Sądowi pierwszej instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego, w tym koszty zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Dodatkowo ubezpieczony wniósł o dopuszczenie dowodu z akt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział 1 w Ł. dotyczących S. P. oraz H. na okoliczności, otrzymania świadczeń emerytalnych, zaliczenia przez ZUS pracy w (...) Fabryce (...) jako pracy w warunkach szczególnych, pracy na tym samym stanowisku i w tej samej brygadzie z ubezpieczonym i jego przeprowadzenie przed sądem odwoławczym.

Sąd Apelacyjny, zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew wywodom apelacji, Sąd pierwszej instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy i treści obowiązujących – choć nie powołanych w pełni w uzasadnieniu wyroku, przepisach prawa materialnego.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)** okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)** okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie zaś z treścią § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Pracą w warunkach szczególnych jest przy tym praca świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach wskazanych w załączniku A do rozporządzenia z 7.02.1983r. (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Bezspornie, organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w wymiarze 12 lat i 24 dni. W sporze pozostawały natomiast okres pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej przez wnioskodawcę od 01.09.1971 r. do 21.12.1979 w (...) Fabryce (...).

Dla wyjaśnienia charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w spornym okresie, Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z zeznań świadków oraz wnioskodawcy, a także z dokumentów załączonych o akt sprawy. Ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie badanej spornej przesłanki - pracy w warunkach szczególnych są w ocenie Sądu drugiej instancji wyczerpujące i prawidłowe. Sąd Okręgowy, wobec zakwestionowania przez organ rentowy pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy w zakładach (...)” w latach 1971-1979 wyjaśnił w ramach prowadzonego postępowania dowodowego charakter pracy ubezpieczonego, czas, miejsce i rodzaj wykonywanych przez wnioskodawcę czynności. Na podstawie tych ustaleń w sposób uprawniony Sąd uznał, że ubezpieczony istotnie

zajmował się montażem nowych maszyn, jednakże, nie była to praca wykonywana stale na oddziałach będących w ruchu. Powyższa okoliczność została potwierdzona zgodnymi zeznaniami świadków, z których wynikało, że prace montażowe wykonywane były przeciętnie do połowy miesiąca, a następnie wnioskodawca tak jak i inni pracownicy działu montażu, oczekując na przygotowanie części składowych do montażu maszyny, na polecenie przełożonych był przenoszony do wykonywania pracy w innych działach zakładu.

Stwierdzenia wymaga, że powyższe istotne w sprawie okoliczności nie były kwestionowane przed Sądem pierwszej instancji, a zatem prawidłowo Sąd ocenił zakres wykonywanych przez wnioskodawcę czynności pracowniczych odnosząc je do wymogu świadczenia pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku wskazanych w załączniku A Dział XIV poz 25 do rozporządzenia z 7.02.1983r.

Odnosząc się do zarzutu przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, podnieść należy, że zarzut ten wymaga wykazania, iż sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz brak jest wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1998 r. II UKN 151/98 - OSNAPiUS 1999/15/492; z 4 lutego 1999 r. II UKN 459/98 - OSNAPiUS 2000/6/252; z 5 stycznia 1999 r. II UKN 76/99 - OSNAPiUS 2000/19/732). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00 LEX nr 56906). Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelacja poza jedynie sformułowaniem zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 ze wskazaniem na sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że ubezpieczony nie wykonywał w spornym okresie pracy w warunkach szczególnych nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu, które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Apelant nie wskazał na czym polegała owa sprzeczność zasad logiki i doświadczenia życiowego. Naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna - czego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, skarżący we wniesionej apelacji nie uczynił. W zasadzie zarzuty apelacji, sprowadzają się do nieuwzględnienia faktu wydania przez (...) Urząd Wojewódzki decyzji przyznającej wnioskodawcy prawo do zasiłku przedemerytalnego, w której uznano, iż świadczona przez ubezpieczonego praca w zakładach (...) była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych. Jednakże, stwierdzić należy, że decyzja ta dotyczyła prawa do zasiłku przedemerytalnego, a praca w warunkach szczególnych była jedynie częścią składającą się na ocenę uprawnień wnioskodawcy w kontekście dochodzonego świadczenia. Natomiast, Sąd rozstrzygający o uprawnieniach dochodzonych w postępowaniu sądowym, nie jest związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez inne organy, a tym bardziej dokonaną przez nich oceną dowodową. Sąd dokonuje bowiem własnych ustaleń faktycznych oraz ocenia materiał dowodowy według własnego przekonania kierując się zasadami wynikającymi z art. 233 § 1 k.p.c., dokonuje także weryfikacji złożonych przez strony dokumentów w tym świadectw pracy w szczególnych warunkach, podobnie jak i innych dowodów, co do zgodności z prawdą w kontekście całokształtu materiału dowodowego.

W związku z powyższym zarzut apelującego w zakresie naruszenia przez Sąd prawa procesowego są całkowicie bezzasadne.

Wobec prawidłowego i wystarczającego dla rozstrzygnięcia sprawy wyjaśnienia charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie Sąd Apelacyjny oddalił wniosek dowodowy o przesłuchanie kolejnych świadków i dopuszczenie dowodu z akt emerytalnych innych byłych pracowników zatrudnionych w zakładach (...) w spornym okresie. Dodatkowe zeznania świadków nie mogą wnieść nowych istotnych w sprawie elementów, a sam fakt ewentualnie przyznanych im uprawnień emerytalnych z tytułu pracy w warunkach szczególnych nie miałby w sprawie wiążącego znaczenia, ponieważ Sąd dokonuje oceny uprawnień do świadczeń w konkretnej sprawie na podstawie ustaleń dokonanych w odniesieniu do podmiotu uprawnionego do świadczenia.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy prawa materialnego w postaci art. 5 k.c. podnieść należy, że zarzut ten w ocenie Sądu Apelacyjnego jest całkowicie niezrozumiały. Skarżący nie wyjaśnił podstawy tak sformułowanego zarzutu w szczególności, że zarzut ten dotyczy naruszenia praw podmiotowych w kontekście przyjętej przez Sąd oceny materiału dowodowego.

Natomiast, fakt nie powołania przez Sąd Okręgowy przepisu art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest wprawdzie zasadny, jednakże pozostaje on bez znaczenia dla oceny prawnej w zakresie uprawnienia ubezpieczonego do dochodzonego świadczenia.

W związku z powyższym w ocenie Sądu Apelacyjnego, zaskarżony wyrok oparty został na prawidłowych ustaleniach faktycznych nie narusza przepisów prawa. Trafnie przyjął Sąd pierwszej instancji, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstawy do przyjęcia, iż wnioskodawca udowodnił okres 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a zatem nie spełnia wszystkich warunków koniecznych dla przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia.

Dochodząc do powyższych konstatacji Sąd drugiej instancji apelację wnioskodawcy oddalił, z mocy art. 385 k.p.c.